

**DRÉGELYPALÁNK KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

Képviselő – testületének

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2015 – 2019. évre

tervezet

Elfogadva: 28/2015.(V.11.)sz. határozattal

Bevezetés

A gazdasági program elkészítésére a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §. (5) bekezdésében megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, az ebben foglaltak alapulvételével hozza meg döntéseit.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- az Önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- a lakosság, civil szervezetek, gazdálkodó szervezetek által megfogalmazott elképzelések, igények,

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek folyamatosan figyelemmel kell lennie:

- egyrészt a célkitűzések egymásra, épülő megvalósítására, másrésztől
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére,

A döntések meghozatalakor és a megvalósítás során a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy a részcélok megvalósítása a legfőbb célként meghatározottakat segítsék.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendőek a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások, és helyi bevételek), hanem szükség van

- a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve
- az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

Drégelypalánk Község gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények és a gazdálkodás legfontosabb alapelvei

Önkormányzatunk helyzetét, mozgásterét és lehetőségeit alapvetően meghatározzák a kormány gazdaságpolitikai intézkedései, mivel az önkormányzat bevételeinek nagyobbik része állami támogatás. A nem teljeskörű feladatfinanszírozás, a normatívák stagnálása, és a meglévő intézmények fenntartása egyre nagyobb terhet ró az önkormányzatra. Az iparüzési adóból származó bevételek „elvonása” – az adóbevétel állami támogatást csökkentő figyelembevétele – jelentősen szűkíti a fejlesztés lehetőségeit.

A település és a szolgáltatások fejlesztésére forrásokra van szükség, melyek elsősorban a bevételek növelésével, és a pályázati lehetőségek sikeres igénybevitelével teremthetők meg.

Az önkormányzati bevétel nagyobb részét kitevő állami támogatás jelenleg a kötelező feladatok ellátására sem elegendő; nagysága az ország gazdasági helyzetétől, és a kormány döntésétől függ. Az Önkormányzati állami támogatás jelentős, fejlesztésekre is fedezetet biztosító növekedésével nemigen számolhatunk.

Bevétel növekedés tehát csak a saját, helyi bevételek bővülésével várható, de ennek is vannak korlátjai.

A kedvezőtlen gazdasági helyzet miatt a lakosság adóterhelése nem növelhető, de a gazdálkodó egységek túlterhelése sem célravezető.

Viszonylag stabil gazdasági pozíciónk elsősorban a községünkben működő vállalkozásoknak, a tőlük származó adóbevételnek köszönhető. Fontos tehát számunkra, a helyi gazdálkodó szervezetek jó működése, fejlődése, bővülése, további gazdálkodó szervezetek letelepedése. Ez lehet a legfőbb biztosítéka a fejlesztési forrásaink bővülésének, emellett lakosaink részére munkalehetőséget, biztonságos megélhetést jelentenek.

Alapvető tehát, hogy az Önkormányzat valamennyi eszközeivel és gazdasági hatású döntéseivel a helyi vállalkozásokat támogassa, tevékenységüket segítse, velük együttműködjön.

Fontos, hogy az eddigiekhez hasonlóan, sőt a jövőben még hatékonyabban vegyük igénybe a különféle pályázati lehetőségeket, melyek a nagyobb forrásigényű, több 10, vagy 100 milliós fejlesztési elképzelések megvalósításainak szinte egyedüli eszközei.

A fejlesztési források további bővülését eredményezi a költségek csökkentése vagy szinten tartása. Továbbra is törekedni kell tehát a takarékos gazdálkodásra, a hatékony működési és szervezeti formák alkalmazására, az önkormányzati vagyontárgyak hasznosításának, üzemeltetésének és működtetésének költségtakarékos és hatékony módjainak alkalmazására.

Az önkormányzati döntések és intézkedések során, fenti alapelvek és szempontok érvényesítése alapot teremt arra, hogy önkormányzatunk jövőbeli elképzeléseit, gazdasági programját az elkövetkező ciklusban sikerrel tudja megvalósítani.

GAZDASÁGI PROGRAM

Fejlesztési elképzelések a 2015 – 2019-es önkormányzati ciklusra:

Drégelypalánk Község Önkormányzatának Képviselő-testülete jelen gazdasági programjában az elkövetkező öt éves önkormányzati ciklusban az alábbi fejlesztési elképzeléseket kívánja megvalósítani.

A település és szolgáltatások fejlesztése mellett, **az önkormányzat alapfeladata a kötelező önkormányzati feladatok folyamatos ellátása, a közszolgáltatások a lakosság és gazdálkodó szervezetek igényeit figyelembe vevő, minél magasabb színvonalú biztosítása.**

Ennek egyik fontos területe az *intézményeink* (óvoda, Egészségügyi Központ, Művelődési Ház, iskola menza, Turisztikai Központ, Polgármesteri Hivatal) *működési, személyi és tárgyi feltételeinek, felszereltségének folyamatos biztosítása, fejlesztése, bővítése.*

I. 1. Az intézményi épületek fejlesztése terén jelentkező célkitűzések:

- Az épületek akadálymentesítésének biztosítása (Művelődési Ház, Polgármesteri Hivatal, Iskola menza)
- Energetikai korszerűsítés, fejlesztések:
 - fűtés korszerűsítés valamennyi intézményben, lehetőleg a megújuló energiaforrások igénybevételével (napelemek, napkollektorok, energiatakarékos eszközök, stb...)
 - Épületek hőszigetelésének biztosítása; külső hőszigetelések (óvoda, Polgármesteri Hivatal, iskola menza), nyílászáró cserék (iskola menza)
 - Az épületek folyamatos karbantartása, fejlesztése; Óvoda tetőszerkezetének felújítása, illetve cseréje, iskola menza tetőszerkezet felújítás, épületkorszerűsítés, szabadtéri színpad átépítése (színpadtető építés)

2. Intézmények felszereltségének, eszközellátottságának fejlesztése:

- Egészségügyi Központ műszer és felszereltség fejlesztése (új fogászati szék, házi orvosi műszer és eszközfejlesztések)
- Óvoda játszó udvar és játszótér felszereltség fejlesztése, bővítése
- Informatikai rendszerek fejlesztése (Művelődési Ház, Teleház, Kábeltévé stúdió, Polgármesteri Hivatal)

3. Fontos intézmény fejlesztési, illetve új *intézmény létrehozási feladatot jelent egy 40-50 fős bentlakásos idősek otthona* intézmény, illetve létesítmény megvalósítása, amely amellet, hogy égető igény, de jelentős munkahelyteremtő szereppel is bír. Megvalósítása csak pályázati támogatással érhető el.

II. Közszolgáltatások fejlesztési célkitűzései:

- Községi hangos-híradó információs rendszer teljes felújítása
- Községi térfigyelő kamerarendszer kiépítése és folyamatos üzemeltetése
- Közvilágítás fejlesztése (energiatakarékos, led-es világító testek alkalmazása)
- Temetői szolgáltatás fejlesztése (biztonságos vízellátás kialakítása, temetői hangosítás kiépítése)
- Szilárd hulladék gyűjtés-szállítás fejlesztése, házi szelektív gyűjtés feltételeinek biztosítása. Régi hulladéklerakó rekultivációja

III. Települési infrastruktúra fejlesztésének feladatai:

1. A községi közlekedési úthálózat fejlesztése, folyamatos jó karbantartása alapvető fontosságú. Az

elmúlt ciklusban sikerült biztosítani az önkormányzati utak nagy részének burkolat felújítását. Felújítandó útszakasz még a József Attila út és a Fő út Zentis üzeme felé eső szakaszának burkolat felújítási munkálatainak elvégzése, valamint a Petőfi út bejárati szakaszának burkolat felújítása.

Mindenképpen megoldást kell találni a településen áthaladó állami kezelésben levő utak teljes burkolat felújítására. Kiemelt feladatként jelentkezik a Drégely-vár megközelítését biztosító alternatív útvonal kiépítése.

Folyamatosan biztosítani kell az átjárók, hidak karbantartását, valamint az elhasználódott járdaszakaszok felújítását.

Kiemelt jelentőségű ciklus feladat az *Ipolyon átvezető híd* megépítése, a megvalósítás önkormányzati támogatása, segítése

2. A jelenlegi *községi csapadékvíz elvezető árok rendszer* szélsőséges csapadék viszonyok esetén *nem képes a csapadékvíz biztonságos elvezetésére.*

Az utóbbi időben egyre gyakoribbá váló szélsőséges időjárási viszonyok, és az ebből származó belvízveszély megfelelő kezelése, illetve elhárítása, *csak egy teljes egészében felújított és átépített új községi csapadékvíz elvezető rendszer megépítésével biztosítható. Az új rendszer engedélyes tanulmányterve elkészült. A jelenlegi önkormányzati ciklus feladata a megvalósítás,* mely 100 milliós nagyságrendet is meghaladó, ezért csak pályázati program keretében képzelhető el.

Hasonló problémát jelent a községen átfolyó *Hévíz-patak időnként jelentkező (és egyre gyakrabban fenyegető) árvíz jelensége.* A hegyekben levő nagy vízgyűjtő terület miatt a jelenlegi meder a nagyobb csapadékmennyiséget nem tudja befogadni, illetve elvezetni.

Mederbővítés és szabályozás helyett *záportározó létesítése jelenthet szakszerű megoldást.* A tározó tanulmányterve már szintén elkészült, a megvalósítás csak pályázati források igénybevételével lehetséges, tekintettel a 100 milliós feletti beruházás összegre. A záportározó megvalósítása kedvező hatással lehet az idegenforgalom és turizmus bővülésére is.

3. *Községünk fejlesztésében, arculatának alakításában jelentős lépést jelentene a Művelődési Ház, Szt. István emlékmű és a Polgármesteri Hivatal előtti közterület, a Szt. Háromság tér és a Szondi park környék teljes átépítésének, megújításának megvalósítása.* A fejlesztések megvalósításához először tanulmány, illetve látványtervek elkészítése szükséges, melyből egy elkészült, a többi folyamatban van. E tervek elfogadása után nyílhat meg az út a megvalósítás felé, mely az e ciklusbeli vidékfejlesztési pályázati lehetőségek igénybevételével biztosítható. Ezen települési fejlesztési elképzelések megvalósítása tovább fokozhatja községünk idegenforgalmi vonzerejét, és szolgálhatja lakosaink ellátását, kényelmét, jó közérzetét. E területek fejlesztése lehetőséget teremt emlékműveink méltó elhelyezésére is (Szondi szobor, Trianoni emlékmű).

Fontos, e ciklus során mielőbb megoldandó feladatot jelent *egy új községi szabadidőpark, és sport pálya* helyének megtalálása, és a beruházás mielőbbi megindítása.

IV. Turizmus és idegenforgalom fejlesztési elképzelései:

A turizmus és idegenforgalom egyre növekvő szerepet tölt be községünk életében. Településünk és környéke természeti, táji szépsége és adottságai, néhány műemlék épületünk, történelmi jelentőségű helyszínünk vonzza a látogatókat. A legfőbb turisztikai vonzerőt a Drégelyi – várrom, Szondi György és a vár hős védőinek történelmi helyszíne jelenti. Ma már 10 ezer feletti éves látogató turista létszám keresi meg településünket. *Az idegenforgalom és turizmus fejlesztése, bővítése a fogadásukra szolgáló infrastruktúra és szolgáltatások megteremtése, és folyamatos fejlesztése kiemelkedő feladat.*

1. *A várrom feltárásának, állagmegóvásának további folytatása mellett fontos a már eddig megépült infrastruktúra további bővítése, fejlesztése.*

- a vár megközelítését szolgáló útvonal infrastrukturális fejlesztése
- a turista útvonalak folyamatos karbantartása
- a tájékoztató és útvonal jelző táblák cseréje, bővítése
- a Drégely-vár kulturális tanösvény egyes állomásainak (Szondi kápolna, és hársfasor emlékhelye, Aranygomb, Pincesor, stb...) infrastrukturális fejlesztése (pihenőhelyek, parkok építése, pince épület megvásárlása és üzemeltetése, stb...)
- az idelátogatók pihenését, kényelmét és ellátását szolgáló pihenőterületek, gondozott parkok, helyi termék bolt, esetleg piac építése üzemeltetése.
- a záportározó megépítése további turisztikai potenciált jelenthet
- a volt légvédelmi lőtér optimális szerepének, turisztikai célú hasznosításának mielőbbi megtalálása, illetve biztosítása.

2. Kiemelt feladat a turizmus fejlesztése terén a *szolgáltatások fejlesztése*, a folyamatos és színvonalas promociós, a turizmus más szereplőivel (vendéglátók, szállásadók, helyi termékesek, turisztikai vállalkozók) való folyamatos együttműködés és közös fejlesztési források keresése és szerzése, ezek koordinálása. *Meghatározó jelentőségű a Turisztikai Központ és az ehhez kapcsolódó turizmust koordináló és szervező tevékenység leghatékonyabb módjának, formájának megszervezése és működtetése* (Turisztikai és közművelődési feladatok ellátása önkormányzati nonprofit kft. formájában, illetve szervezésében)

Fontos a turizmushoz, idegenforgalomhoz kapcsolódó civil szervezetekkel való folyamatos együttműködés, tevékenységük igénybevétele és támogatása (Drégelyvár Alapítvány, Sugárkankalin Turisztikai Egyesület, Hagyományőrök, Nyugdíjas Klub, egyéb szervezetek)

V. Vállalkozásokkal való együttműködés a község gazdasági potenciáljának növelése, munkahelyteremtés

1990-től, az önkormányzati rendszer kezdetétől Drégelypalánk Község Önkormányzata hitel igénybevétele nélkül tudta biztosítani feladatainak ellátását, és éves átlagban 15-20 milliós nagyságrendű fejlesztést is sikerült megvalósítania. E sikeresnek is mondható működés, és stabil helyzet több dolognak is köszönhető, de két meghatározó tényezője mindenképpen kiemelendő.

Az egyik *a községben működő vállalkozásoktól származó iparüzési adó*, melynek nagyságrendje 35-40 millió Ft.

Fontos természetesen az a felelősségteljes, megfontolt és takarékos gazdálkodási szemlélet is, amely a képviselő-testület döntéseit az elmúlt önkormányzati időszakban mindvégig jellemezte.

Az Önkormányzatnak tehát alapvető érdeke a helyi vállalkozások bővülése, fejlődése; gazdasági környezetet érintő döntéseiben tehát ezt a célt kell szolgálnia, minden lehetséges önkormányzati eszközzel a gazdálkodó szervezetek működését segíteni, támogatni szükséges. Fontos a velük való folyamatos, konzultáció, a munkaerőigényük kielégítésében információ nyújtás, közös szervezés, ez irányú tevékenységük, igényeik szerinti segítése, támogatása.

A különféle közszolgáltatások (gáz, szennyvíz, víz, stb...) megszervezésében és *az önkormányzati beruházások során külön hangsúlyt kell fektetni a vállalkozói igények figyelembevételére.* A gazdasági potenciál mellett *a helyi vállalkozások által biztosított foglalkoztatás, meghatározó jelentőségű tényező.*

A foglalkoztatás bővítése, új munkahelyek, foglalkoztatási lehetőségek teremtése, az egyik legkiemelkedőbb önkormányzati célkitűzés. (Ez biztosíthatja a fiatalok helyben maradását is!)

Ennek érdekében:

- továbbra is élni kell az önkormányzati közfoglalkoztatás lehetőségeivel
- fontos a startmunka programokban való részvétel lehetőségeinek megvizsgálása, és lehetőség szerinti beindítása
- tájékoztató, felvilágosító tevékenységgel, fórumok, konzultációk szervezésével ösztönözni kell a lakosságot az ún. önfenntartó falusi életforma folytatására (házi kertek művelése,

- háziállatok tartása, stb...)
- tekintettel a község nagy múltú mezőgazdasági tevékenységére, (bogyós gyümölcs termesztés) *a képzetlen munkaerő foglalkoztatásában meghatározó jelentőségű lenne a jelenlegi gazdasági és munkaerő viszonyoknak megfelelő, új típusú, hatékony szervezeti-, és működési formák kialakítása, a mezőgazdasági termelés és tevékenység újraindítása.* (E témakörben előrelépést jelentene fórumok, egyeztetések bonyolítása a lakossággal, illetve az érdeklődőkkel, mezőgazdasági vállalkozásokkal, tapasztalatszerzés más településektől, mezőgazdasági befektetőkkel való kapcsolatfelvétel, stb...)
 - A jó közlekedési viszonyok (2-es út közelsége, vasúti közlekedés), valamint a jelenleg is működő különféle vállalkozások, és a település egyéb adottságai reményt és esélyt adnak *új vállalkozások megtelepedésére, így újabb munkahelyek létrejöttére.*

Ehhez szükség lehet egy esetleges ipari park, illetve terület kialakítására, kijelölésére és önkormányzati tulajdonba vételére.

Majd pályázati források igénybevételével *a szükséges infrastrukturális fogadó feltételek kialakítása, és biztosítása* jelenthet lehetőséget és vonzerőt, az új vállalkozások letelepedéséhez.